

מוכנות להעלות הצעת-שלום כזאת — פירוש הדבר המושך המצב הקיים, וחיללה לקראת סיפוח. הייתי הנואם היחיד שקרא לקבל את הצעותיו של שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס. בסוף הדיון אף הגשתי את הצעת-הסיכום הבאה:

הדיון ליום שני אחר הצהריים. הוא החל בשעה ארבע והסתיים בעשר בלילה. כל הדוברים, ללא יוצא מן הכלל, תקפו את תוכנית רוג'רס. לרוב — מכיוון שהתנגדו באופן קיצוני לנסיגה. ואילו ר"ק"ח — מכיוון שראתה בתוכנית זו הוכחה

השבוע עמדה הכנסת בסימן הוויכוח המדיני הג' דול על תוכנית-השלום של שר-החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס. כאשר אך התפרסמה תוכנית זו, לפני שבוע, הגשנו ליו"ר הכנסת בקשה להעמיד נושא זה כהצעה דחופה

הצעת העולם הזה - כוח חדש

1. כנה לוותר תמורתם על כל סיפוח של שטחי חים מוחזקים.

2. הכנסת קוראת לכל ממשלות ערב לתמוך ביוזמת ממשלת ארצות-הברית לפינון הפי"ר שלום באזורנו.

3. הכנסת קוראת לממשלת-ישראל ולכל ממי שלות ערב לפתוח מייד כמוגעים לפירוז המרחב מנשק גרעיני, תוך פיקוח הדד, ולהימנע מיצירת עובדות מוגמרות בנושא זה.

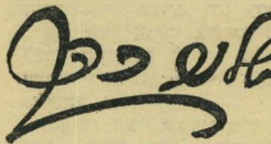
4. בהעדר הכרה מטעם ממשלת-ישראל בזכות האומה הפלסטינית למדינה לאומית משי" לה, ובהעדר כל יוזמה ישראלית לפינון הסדר עם העם הערבי הפלסטיני — מחייבת הכנסת את יוזמת ממשלת ארצות-הברית, התובעת ממדינות ערב להכיר בי" קיום ישראל, בריבונותה ובשלמותה ולי" הסכים לסדר-ביטחון אשר יש בהם להכיר מיד את ביטחון ישראל; והתובעת מישראל לוותר על סיפוח שטחים.

5. הכנסת קובעת כי מדינת-ישראל חותרת לשלום רשמי והסדר-ביטחון ממשיים, וזו"ר

נגד ההצעה הצביעו כל 53 הח"כים שנכחו במליאה. בעד הצבעתי אני לבדי (אורי אבנרי נעדר מן הישיבה, בהיותו בש-ליחות מדינית קצרה באירופה).

נוספת לקנוניה שבין ישראל לבין האימפריאליזם האמריקאי. כנראה בהשראת מוסקבה, שהודיעה יומיים לפני כן כי היא דוחה את התוכנית. ח"כ מ"ק"י, משה סנה, שדחה גם הוא את התוכנית, הציע לגולדה מאיר שתיוס, „פאקט עבראיקה", מושתת על עקרון הישנות הפלסטינית. הוא העדיף להתעלם מן המסקנה, מכיוון שגולדה וממשלתה אינן

לסדר היום של הכנסת. עוד ביקשנו, שאם לא תוכלו דחיפות ההצעה, כי הנושא יועלה לדיון כהצעה רגילה שלנו — על חשבון אחת משתי ההצעות שמותר לנו להגיש במושב הנוכחי של הכנסת. יומיים לאחר שהגשנו את הבקשה, הודיענו יו"ר הכנסת, כי הממשלה עצמה החליטה ליום דיון ב" נושא זה, וממילא לא תועלה הצעתנו. ואומנם, נקבע

תגנו לנעם להחליט!

אמריקאים בחלק זה של העולם. וכמי שאמר אחד האישים הבכירים של מימשל הנשיא ניקסון בפה מלא: אם אמריקה תא" בד את האינטרסים שלה בעולם הערבי, כי אז לא יהיה לה אינטרס להקריב קורבנות למען קיום ישראל. מה מציעה הגברת מאיר כנאומה? האם יש מדיניות אלטרנטיבית במקום התלות הנוכחית בארצות-הברית? מנין יבואו אמי צעדי-הלחימה, מנין יבוא הכסף הדרוש לצעם עמידתנו? ההיסטוריה המפוברקת הזאת של „העולם כולו נגדנו"; האחריה המפוברקת הזאת של מצדה שנייה, של תמות נפשי עם פלשתים — או לפחות עם הפלסטינאים — לאן הן מובילות? לשימוש באמצעי לחימה שלא השתמשו בהם עד כה. כדברי סגן ראש-הממשלה לפני שבוע: בנפנוף בסכנה האטומית? לאן זה מוביל? האם זוהי תוכניתה של ממשלת הגברת מאיר?

שמענו את הברה-הכנסת כרמל, שר לש" עבר בישראל וחבר בוועדת החוץ והביט"ח, נץ מרופלם. הוא אמר מילים שאני מסכים איתן: עלינו ליטול יוזמה לדינו ולהציע תוכנית לשלום. האם הוא באמת מאמין בכך? האם הוא ושותפיו לקואליציה מאמינים בכך? האם הוא מאמין שהשר עזר וייצמן והשר מנחם בגין יסכימו ליוזמת שלום בכיוון זה? הרי קה"היסוד של הממשלה מדברים על התנחלות, על סיפוח, שהם הדרך המוחלטת והחדאת להמשך המל"חמה. לפני שבוע אמרה הגברת מאיר שאין שום צורך להתחיל בין שטחים לשלום. מפני שאף אחד אינו מציע לנו שלום בלי סיפוח שטחים. גישה זו מופרכת, והדבר מוכח על-ידי המשבר שפרץ עכשיו ביח"סי ארצות-הברית-ישראל. ממשלת ארצות-הברית רוצה מאיתנו שנגהיר על נכונותנו לחתור על סיפוח שטחים תמורת שלום של ממש. לא לסגת, לא להתחיל לסגת, אלא להצהיר על נכונות לסגת תמורת שלום של ממש וביטחון של ממש, שעל תנאיו נסכים ישירות עם הערבים. מפני שממשלת הגברת מאיר, שקמה זה עתה, בגלל עצם הרכבה אינה מסוגלת להצהיר אף הצהרה תיאורטית כזאת — שאין כל צורך לממש אותה אלא אחרי שהערבים יצהירו במפורש על נכונותם לשלום ולהכריע בישראל — או נכנסים למשבר חמור ביותר עם ארצות-הברית.

נפים ארועד: אם אתה כלי"ך בטוח בעצמך, למה אתה אומר זאת בהסתנות כזאת? שלום כהן: מה מציעים האמריקאים? האומנם מציעים הם שלום כפוי, ללא התחשבות בצדדים? האומנם גיר שאין לו כל ערך ושאיינו לפחות מבוא לשלום? הם דורשים מהערבים להכיר בקיום ישראל, בריבונותה ובשלמותה, ולהסכים לסדר-ביטחון שיבטיחו את ביטחון ישראל הלכה למעשה וימנעו כל אפשרות של התקפת פתע. הדבר לא יהיה תלוי רק ברצונם הטוב, כי אם גם בכוח צה"ל. הם דורשים מישראל לחזור לגבול בו עמדנו ב-5 ביוני 1967 בבוקר, כאשר ראש-הממשלה לוי אשכול המנח ושר הביטחון ד"ר הכרזו שאנו יוצאים למל"חמת-מגן ואין פנינו לכיבושים. האמריקאים מציעים לשמור על אחדות ירושלים, ומביעים נכונות לממן פיתרון הגון של בעיית הפליטים, הסרטן האוכל את כולנו מזה 20 שנה. הם מציעים סדר מיוחד לרצועת עזה ולשארם-אל-שייך, ומעי בר חופשי בטיראן ובסואץ. והעיקר: איש אינו דורש מאיתנו לסגת אף משעל אחד של אדמה בטרם ננהל משאומתן ישיר עם הערבים, שיסוכם בהסדר שלום מפורט וממשי. האם זה אסון?

נאווו של שלום כהן בדיון ה" מדיני על תוכנית השלום של וילי" אס רוג'רס. שלום כהן: כבוד היושבראש, כנסת נכבדה. אינני מתכוון להצטרף למקהלה המדברת של הליכוד הלאומי. אני ברור רות, בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים: אנו מחייבים את יוזמת השלום של ממשלת ארצות-הברית. קראנו בעיון את דבריו של שר-החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס, ואנו קובעים שהם תואמים בהחלט את רצונו של עם ישראל לשלום שיש עימו ביטחון. אילו הציעו לנו הצעה מעין זו ערב מלחמת ששת-הימים, היינו חושבים שהגיעו ימי המשיח. אל ניתן לשיכרון הנצחון להעי" ביר אותנו על דעתנו ולהירדד לתוך עמק הבכא של מלחמות ללא סוף, מתוך תאי" זה לרצועות אדמה. מה אומרת ממשלת ארצות-הברית? היא אינה אומרת שום דבר חדש. הדברים נאמרו בפירוש לממשלת-ישראל ולנציגיה, וגם לחברי אורי אבנרי, לפני הצי שנה, כאשר נועד עם נציגי ממשלת ניקסון, המטפלים בענייני המרחב. לפני שבועיים קראה הגברת מאיר לפני הכנסת את הדו"ח-השבון שמסר אורי אבנרי בכית הזה על שיחותיה. הגברת מאיר שפ" כה על נאום זה קיתון של ליגלוג, ועוד מצלצלים באוזני רעמי הצחק של חברי הבית. הצחק עבר בינתיים. כולכם נוכח"חם לדעת עד כמה צדקה סיעתנו בדבריה.

כבוד היושבראש, כאשר החליה יו"ר מת ארבע המעצמות הכרונו מעל דוכן זה: אנו מעדיפים שלום טוב על הסדר רע, אבל אנו מעדיפים הסדר רע על מל"חמה טובה. איננו מאושרים מיוזמת המעי" צמות. אנו מקבלים אותה, מכיון שהיא מאפשרת לנו תקופה של שלום וביטחון. אולם השלום האמיתי, שאנו מייחלים לו, שאנו יודעים כי הוא אפשרי, הוא הש" לום הישיר עם העם הפלסטיני, אותו שלום והגברת מאיר דחתה אותו כבלתי סביר וכבלתי מתקבל על הדעת. יש אנשים בצמרת המדינה המדברים בקלות ובשלחות-נפש הראויה לקינאה על המלחמה הבאה. איננו שייכים לאנשים אלה. אנו חרדים מפני מלחמה — גם מל"חמה שבה נצחת. אנו מאמינים בכוחה של ישראל לעמוד במלחמה, אבל המחיר הוא יקר. העם רוצה בשלום. זוהי המשימה ה" אחת והיחידה המוטלת על הממשלה. ואם ממשלה זו אינה מסוגלת לכך, בגלל הרי" כבה, ובגלל האימוביליות שהרכיב זה כופה עליה, יהיה לראש-הממשלה האומץ מצומצמת אותה על-מנת להקים ממשלה מצומצמת יותר ויעילה, שתכלול את כוחות השלום בישראל.

כבוד היושבראש, במשך חודשים טיש" טשה ממשלה זו את דעת הציבור בהר" דעות-ארגעה של משרד-החוץ, כאילו הכל שפיר ביחסינו עם ארצות-הברית; איוה נצחון מזהיר היה לגברת מאיר במסע הב" חירות שלה בחשינגטון; איך נפל העם האמריקאי כולו לרגלי אבא אבן והריטוריקה האגונית שלו. והנה, פיתאום — לא דובים ולא יער. ארצות-הברית חוותת בפומבי על אשר היא אפרה פעמים אין" ספור בשיחות דיפלומטיות. אין היא יכולה לומר אחרת, מפני ש" לדעת ממשלת ניקסון כל קו אמריקאי אחר יביא לאובדן סופי של כל האינטרסים ה"

מררכי כיבי: לפני חודשים" שלום כהן: האם נשאלו האב והאם אשר בניהם משרתים בתעלת סואץ? האם נשאל אותו חייל עצמו? איש לא הניח לפני העם את ההכרעה הזאת לפני הבחירות. מנחם יריד: את התוכנית שלכם שמע הבוחר ונתן דעתו. שלום כהן: אם יש לכם אומץ לב, החליטו על מישאל-עס. ייתכן לעס ישראל להכריע באורח דמוקרטי אם הוא מוכן לשלום כזה או למלחמת" נצח. אדרבא!

קריאה: נכון. שלום כהן: ובאותה מידה אנתנו צודקים היום. גרעון האוזנר: בדיוק באותה מידה. שלום כהן: גם צחק זה יעבור. יש עימי כאן פרטוקול רשמי מלא של הצהרת מר רוג'רס. לצערי, לא תאפשר לי הקצבת הזמן לצטט אותו במלואו. כי אז אפשר היה להיחכך שאת, גברתי ראש הממשלה, סילפת באופן בולט את הנאמר בו, ובה את מוליי" כה שולל את אזרחי ישראל.